

ผลสัมฤทธิ์การแก้ไขปัญหาฟันตกรกระ ตำบลแม่ปูกา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
ACHIEVEMENT OF SOLVING DENTAL FLUOROSIS A CASE OF MAE PU KA
SUB-DISTRICT, SANKAMPANG DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE

สุพจน์ ชำนาญไพร, จุมพล พรหมสาขา ณ สกลนคร, น้ำผึ้ง รัตนพิบูลย์, วิสเพ็ญ กิจธเนศ, สุทธิกานต์ กันตี่, ภาวิณี วรรณศรี
ศูนย์ทันตสาธารณสุขระหว่างประเทศ กรมอนามัย

ประเทศไทยมีนโยบายในการผลักดันการจัดการน้ำสะอาด โดยมีหน่วยงานหลายภาคส่วนร่วมกันดำเนินการมีการลงทุนจัดสร้างระบบประปาหมู่บ้านทั่วประเทศซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการขุดบ่อบาดาลนำน้ำจากใต้ดินมาต่อท่อให้ประชาชนในหมู่บ้าน เมื่อประชาชนนำน้ำมาบริโภคในระยะแรกจะไม่มี ความผิดปกติใดๆ น้ำที่มีฟลูออไรด์จะไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่สามารถบ่งบอกได้ด้วยลักษณะทางกายภาพใดๆ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ของภาคเหนือ ใช้น้ำจากแหล่งใต้ดิน เช่น บ่อบาดาล ประปาบาดาล ซึ่งเป็นแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคหลักทั้งในการดื่มและประกอบอาหาร โดยน้ำบริโภคที่มีปริมาณฟลูออไรด์สูงนั้นอาจทำให้ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เช่น เกิดฟันตกรกระ วัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการแก้ไข ปัญหาผลกระทบ ต่อสุขภาพจากการได้รับปริมาณฟลูออไรด์สูงจากน้ำบริโภคและประเมินสภาวะฟันตกรกระ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จากการประเมินสภาวะฟันตกรกระเด็กอายุ 6-12 ปี พบฟันตกรกระ (พ.ศ.2554) ร้อยละ51.6 และเหลือเพียง ร้อยละ5.3(พ.ศ.2561) ปีพ.ศ.2555 เทศบาลตำบลแม่ปูกา เลือกแก้ไขปัญหาฟันตกรกระโดยสร้างโรงผลิตน้ำดื่มเพื่อชุมชน โดยมีร้อยละของผู้ใช้น้ำ 75.6(พ.ศ.2561) นอกจากนี้เทศบาลยังมีโครงการเชื่อมประปาภูมิภาคเข้าสู่ชุมชน ซึ่งการแก้ไขปัญหฟลูออไรด์ต้องอาศัยความร่วมมือ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชนอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน หากว่าประชาชนมีความรู้ จะสามารถเห็นผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทั้งยังได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอ และหาทางแก้ไขเพื่อปรับปรุง เปลี่ยนแปลงจนเกิดการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างแท้จริง การแก้ไขปัญหอาจจะกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องสร้างความตระหนัก และให้ประชาชนเข้าใจสาเหตุของปัญหาเป็นอย่างดี และให้ประชาชนตัดสินใจด้วยตนเองในการเลือกวิธีการที่เหมาะสม ในการแสวงหาแหล่งน้ำบริโภคที่ปลอดภัย การให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนถึงทางเลือกที่สะดวก และเอื้อต่อการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทุกคนควรตระหนัก ที่สำคัญ คือ การเปิดโอกาสในชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจเลือกกระบวนการแก้ไขปัญหของตนเอง เจ้าหน้าที่ที่เป็นเพียงผู้ให้ข้อมูล ที่สำคัญต้องยึดหลักการพึ่งตนเอง การมีส่วนร่วม ตลอดจนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนกระบวนการทางสังคมจะช่วยให้ประชาชนทุกคนในกลุ่มเป้าหมาย มีความเห็นเดียวกันที่จะแสดงให้ประจักษ์ถึงความตั้งใจที่จะดำเนินการ และผลักดันให้เกิดการดำเนินการโดยประชาชน